

Agnieszka Adamiec
Biblioteka Główna Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego
agnieszka_adamiec@sggw.pl

SUKCES, czyli o jubileuszowym X Forum Młodych Bibliotekarzy

Słowa kluczowe: X Forum Młodych Bibliotekarzy, konferencje

Wybierz sobie zawód, który lubisz, a całe życie nie będziesz musiał pracować.
Konfucjusz

W bibliotece zakochałam się dawno temu, dlatego hasło tegorocznego X Forum Młodych Bibliotekarzy – „Zakochaj się w bibliotece” – szczególnie przypadło mi do gustu. Byłam pewna, że na imprezie z taką myślą przewodnią spotkam ludzi, podobnie jak ja zakochanych w swoim zawodzie – oczywiście nie pomyliłam się. To jubileuszowe spotkanie miało miejsce w Warszawie 17–18 września 2015 r., a jego organizatorami były: Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich Oddział w Warszawie, Biblioteka Narodowa, Biblioteka Uniwersyteku Warszawskiego, Centralna Biblioteka Wojskowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego i Biblioteka Główna Politechniki Warszawskiej.

Otwarcie Forum nastąpiło w Centralnej Bibliotece Wojskowej. Uroczystość miała bardzo przyjemny wstęp, podczas którego z Ministerstwa Zdrowia przekazano na ręce Zastępcy Dyrektora Biblioteki Krystyny Piwowarskiej albumy fotograficzne dokumentujące szkolenia wojskowe studentów polskich uczelni medycznych. Po uroczystym powitaniu gości i uczestników przyszedł czas na podsumowanie dziesięciolecia Forum, którego dokonała Maja Kimnes z Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Zielonej Górze w referacie *Zaczęło się w Zielonej Górze. 10 lat Forum Młodych Bibliotekarzy*. W nawiązaniu do hasła I Forum „Zrób karierę w bibliotece” wygłosiła bardzo osobisty wykład o karierze zawodowej i sukcesie, w którym podkreśliła wagę rozwoju osobistego. Dzięki jej pomysłowej prezentacji zostaliśmy już na wstępie zmotywowani do działania, a SUKCES (S jak Studia, U jak Umiejętności, K jak Kontakty, C jak Codziennosc, E jak Energia, S jak Start), temat przewodni zarazem pierwszego, jak i tegorocznego spotkania, stał się kłamrą spinającą dziesięć lat Forum.

W dalszej części podsumowano prestiżowe konkursy SBP i wręczono nagrody. Przewodnicząca SBP Elżbieta Stefańczyk wręczyła dyplomy uznania laureatom „Tygodnia Bibliotek”, konkursu na „Bibliotekarza Roku”, „Nagrody Naukowej SBP im. A. Łysakowskiego” oraz konkursu fotograficznego „Zakochaj się w Bibliotece” (tu niestety bez nagrody głównej). Następnie, po postawieniu pytania retorycznego, czy można być dobrym fachowcem bez znajomości literatury fachowej, przedstawiono ofertę wydawniczą SBP¹: czasopisma „Bibliotekarz”, „Poradnik Bibliotekarza”, „Przegląd Biblioteczny”, „Zagadnienia Informacji Naukowej”, serie *Nauka – Dydaktyka – Praktyka*, *Propozycje i Materiały*, *Biblioteki – Dzieci – Młodzież*, *Literatura dla dzieci i młodzieży*. *Studia*, *Biblioteczka Poradnika Biblioteka-*

¹ Wszystkie odesłania do stron internetowych przedstawiają wersję aktualną w dn. 21.09.2015 r.

rza. Ostatnim punktem sesji otwierającej były wystąpienia sponsorów. Prezes firmy MOL przedstawił najnowsze możliwości systemu Patron, w tym integrację programu z wyszukiwarką Google. Natomiast przedstawiciel IBUK Libra omówił integrację tej platformy z katalogami bibliotecznymi.

Fot. 1. Centralna Biblioteka Wojskowa, przed aulą, w której miało miejsce uroczyste otwarcie Forum.
Aut. A. Adamiec.

Po obiedzie chętni mogli zwiedzić Centralną Bibliotekę Wojskową. Na mnie największe wrażenie zrobiły w pełni nowoczesne regały przesuwne z napędem elektrycznym. Następnie przywieziono nas dwoma autokarami (z przygodami – nasi silni koledzy po fachu musieli przestawić samochód zagradzający wyjazd z Centralnej Biblioteki Wojskowej) do Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie chętnym zaproponowano zwiedzanie gmachu i ogrodów biblioteki. Podczas spaceru dowiedzieliśmy się m.in., że różowa konstrukcja postawiona przed wejściem do budynku to jedyny w Polsce przykład XIX-wiecznego rusztu bibliotecznego, który pełni rolę symbolicznego łącznika między przeszłością a współczesnością.

Fot. 2. Zwiedzanie gmachu Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego
Aut. A. Adamiec.

Po zwiedzaniu i pamiątkowym zdjęciu przyszedł czas na część właściwą Forum. Uczestnicy mieli do wyboru: wysłuchanie referatów, udział w warsztatach lub dyskusje przy stolikach eksperckich. Pierwszy referat pt. *Wirtualizacja przestrzeni bibliotecznej – animacja czytelnictwa, e-learning, gamifikacja, social learning* zaprezentowała Marlena Gęborska z Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Autorka omówiła nowe formy pracy z użytkownikiem przydatne w bibliotece w odpowiedzi na ich obecne potrzeby. Na wstępie przedstawiła ciekawe badanie ankietowe, z którego wynika, że 80% ludzi nie wyobraża sobie życia bez technologii i internetu, a dla porównania tylko 50% osób – bez samochodu. Autorka podkreśliła także wagę dopasowania usług do potrzeb odbiorców. Jako przykład podała bibliotekę w Szwecji, którą po trzech miesiącach trzeba było zamknąć z uwagi na zbyt małą liczbę czytelników, pomimo bardzo ciekawej oferty adresowanej głównie do młodego użytkownika. Okazało się, że wybudowano ją na osiedlu dla seniorów, gdzie nie było zapotrzebowania na takie usługi. Na koniec prelegentka podkreśliła przewagę e-learningu nad metodami tradycyjnymi, uzasadniając to natychmiastową informacją o postępach i rozumieniu treści szkolenia przez użytkownika.

Drugim referatem, którego wysłuchałam, był *Dzień dobry, Dorota Bocian – informator dziedzinowy. W czym mogę pomóc?* Doroty Bocian z Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie. Autorka podkreśliła, że bez profesjonalnego zespołu bibliotekarzy i innych pracowników właściwe funkcjonowanie biblioteki byłoby zagrożone. Prelegentka na swoim przykładzie, jak również w świetle badań ankietowych pokazała, że brak kierunkowego wykształcenia bibliotekarskiego nie przekreśla szansy na pracę w bibliotece akademickiej. Najważniejsze jest wykształcenie wyższe, niezależnie od kierunku. Biblioteka zyskuje na różnorodności specjalistów. Autorka referatu podkreśliła też wagę ustawicznego kształcenia – chęć i zdolność uczenia się na wszystkich etapach życia pomoże nam nie zagubić się we współczesnym świecie.

SWOT, czyli Stwórz Właściwy Obraz Twojej biblioteki w Internecie Anny Białanowicz-Biernat z Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie, był trzecim wysłuchanym przeze mnie referatem. SWOT z tej prezentacji to nie tylko znana z nauk o zarządzaniu technika analizy, lecz także wymyślony przez autorkę skrót tytułowego Stwórz Właściwy Obraz Twojej biblioteki. Prelegentka wymieniła mocne (np. szybki kontakt z odbiorcą, reakcja w czasie realnym, szeroki zasięg i szybkość rozprzestrzeniania się informacji, ludzka twarz instytucji) i słabe strony (np. powielanie treści, spam, utrwalanie stereotypów) funkcjonowania profilu biblioteki w mediach społecznościowych. Pokazała także szanse (m.in. budowanie relacji, kreacja marki) i zagrożenia (m.in. odbiór kontrowersyjnych treści, negatywne komentarze) związane z prowadzeniem takiego profilu. W podsumowaniu autorka zwróciła uwagę na konieczność kontroli nad wizerunkiem biblioteki w sieci.

Ostatnią prezentacją, której wysłuchałam pierwszego dnia Forum, była *I like to move it, move it. Stypendia, staże, sieci kontaktów* Zuzy Wiorogórskiej z Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie. Zdaniem prelegentki czerpanie z zagranicznych doświadczeń i dokształcanie się na stażach poza Polską to najlepszy sposób na poszerzenie horyzontów, w tym poznawanie ciekawych ludzi, czy też po prostu szlifowanie języków obcych. Autorka wspominała w swoim referacie o programie International Librarians Network (ILN), który daje możliwość wymiany doświadczeń z bibliotekarzami z innych państw bez konieczności wy-

jazdu za granicę, a także o Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji (FRSE), która zarządza w Polsce takimi programami, jak Erasmus, Leonardo da Vinci. Przekonywała, że warto odwiedzić ambasady państw czy Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej (BUWiWM) i dowiedzieć się na miejscu o szczegóły oferty stypendialnej. Gorąco zachęcała do wolontariatu przy organizacji kongresu International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA) w roku 2017 we Wrocławiu.

Po części szkoleniowej przyszła pora na kolację w Ogrodach Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego. Tutaj w kularach mogliśmy wymienić się poglądami na temat Forum, ale także zwyczajnie lepiej się poznać. Wieczorem na chętnych czekały dwa londyńskie piętrowe autokary wraz z przewodnikami, którzy mieli za zadanie zaprezentować nam Warszawę nocą.

Drugiego dnia Forum mieliśmy okazję odwiedzić Bibliotekę Narodową. Podobnie jak w pierwszym dniu zdecydowałam się na słuchanie referatów (tematy poruszane na wykładach dotyczyły najczęściej bibliotek uniwersyteckich, tak więc odpowiadały profilowi biblioteki, w której pracuję). Pierwszy referat pt. *Bibliotekarze wszystkich bibliotek łączcie się! – czyli o kontaktach między bibliotekarzami* wygłosił Grzegorz Koźma z Biblioteki Głównej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Autor zastanawiał się, co skłania młodych bibliotekarzy do szukania wzajemnych kontaktów, jakie cechy osobowości pomagają w nawiązywaniu znajomości oraz jakie mogą być przyczyny jej zerwania. Przedstawił wyniki badania ankietowego skierowanego do młodych bibliotekarzy krakowskich. Ponad połowa respondentów (55%) uważa, że środowisko młodych bibliotekarzy jest zintegrowane, natomiast 25% jest zdania przeciwnego. Autor referatu omówił także programy, które jego zdaniem pomagają bibliotekarzom nawiązać kontakt między sobą, tj. Forum Młodych Bibliotekarzy, Odjazdowy Bibliotekarz, Erasmus, platformy LABIB i Pulowerek oraz blogi: Będąc młodą bibliotekarką..., Blog Charliego Bibliotekarza, Zakładka. W podsumowaniu podkreślił, że w zintegrowanej grupie żyje się łatwiej i efektywniej.

ILN – sposób na rozwój zawodowy i osobisty Magdaleny Gomułki z Biblioteki Śląskiej w Katowicach był drugim wysłuchanym przeze mnie referatem. Prelegentka przybliżyła program ILN, o którym wcześniej mówiła Z. Wiorogórska, a przy stoliku eksperckim autorka prezentacji i zarazem polski koordynator projektu. ILN to międzynarodowa inicjatywa bibliotekarzy dla bibliotekarzy, która służy do budowy sieci kontaktów zawodowych. Prelegentka podkreśliła, że ważną zasadą funkcjonowania inicjatywy jest brak kosztów i otwartość na każdą osobę związaną z biblioteką. Wymogiem uczestnictwa jest jedynie znajomość języka angielskiego i dostęp do internetu. Aby przystąpić do programu, trzeba wypełnić ankietę, która na stronie ILN pojawia się dwa razy w roku. Runda trwa cztery miesiące, po tym czasie można ponownie przystąpić do programu. Od 2013 r. w projekcie wzięło udział ok. 180 osób z Polski. Prelegentka zaprosiła nas do udziału w najbliższej rundzie, która rozpocznie się już w marcu.

Kolejną prezentacją była *Jak ogień i woda? Studenci polscy i English Division w bibliotece uniwersyteckiej* Aleksandry Chalińskiej i Eweliny Rybki z Biblioteki Głównej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego (BG GUMed). Temat wystąpienia nawiązywał do rosnącej liczby obcojęzycznych czytelników BG GUMed. Autorki przedstawiły wyniki badania ankietowego.

wego przeprowadzonego wśród studentów zagranicznych i polskich dotyczącego ich integracji. Niestety ponad 60% studentów English Division ocenia bardzo źle swoje kontakty ze studentami z Polski. Wobec faktu, że prawie 100% polskich studentów deklaruje, że zna język angielski, przyczyną takiego stanu rzeczy może być niski poziom ich kompetencji międzykulturowych. Studenci polscy swoje opinie opierają na stereotypach, uważając m.in., że ich zagraniczni koledzy mają więcej pieniędzy, łatwiejsze studia z inną podstawą programową. Prelegentki zauważyły, że polscy studenci nie znają English Division – ich zdaniem co piąty student zagraniczny pochodzi z Pakistanu, gdy tak naprawdę na uczelni nie ma żadnego Pakistańczyka. Autorki referatu podały pomysły na integrację, m.in. wspólne zajęcia, mieszkanie razem w akademikach.

Młody bibliotekarz a zjawisko mobbingu. Jak je rozpoznać? Jak sobie poradzić? Gdzie szukać pomocy? Ten niełatwy temat podjął w swoim referacie Michał Słupczyński z Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kostrzynie nad Odrą. Statystycznie, co czwarty pracownik doświadcza przemocy psychicznej. Prelegent omówił zjawisko mobbingu na przykładzie sytuacji, w których znalazły się dwie koleżanki po fachu. W podsumowaniu powiedział, że z mobbingiem można wygrać tylko w jeden sposób – nie można dopuścić, żeby zobaczyć w sobie tę osobę, w którą chce cię zmienić twój „prześladowca”.

Dwa typy bibliotekarzy – dwa zestawy umiejętności? Kamili Kokot i Alicji Teleszyńskiej z Biblioteki Głównej Politechniki Gdańskiej to ostatni referat, którego wysłuchałam podczas sesji porannej. Prelegentki chciały odpowiedzieć na pytanie, czy na dwóch różnych stanowiskach (pracownik działu udostępniania i pracownik zbiorów specjalnych) potrzebny jest odmienny typ umiejętności. Skorzystały tutaj z listy dziesięciu umiejętności pracownika doskonałego stworzonej przez amerykańskich naukowców. Po porównaniu specyfiki pracy bibliotekarzy zatrudnionych na tych odmiennych stanowiskach okazało się, że zestaw potrzebnych umiejętności jest jednak taki sam, jedynie ich hierarchia jest odmienna. Powtórzyły się umiejętności: komunikacyjne, analityczne, techniczne, planowania, interpersonalne. Co łączy bibliotekarza z działu udostępniania z pracownikiem zbiorów specjalnych? Podstawa: czytelnik i księgozbiór.

Okolo południa część osób, która zapisała się na konferencję towarzyszącą X FMB, przeniosła się do gmachu Wydziału Elektroniki i Technik Informacyjnych Politechniki Warszawskiej (osobiście trochę żałuję, że nie do Biblioteki Głównej). Konferencja dotyczyła stworzonej przez Bibliotekę Narodową i Politechnikę Warszawską Zintegrowanej Platformy Polskich Czasopism Naukowych Mercuriusz. Wystąpienia prelegentów przybliżyły nam funkcjonalności bazy Mercuriusz, która ma uzupełnić zasoby cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej Academica (projektu Biblioteki Narodowej). Mercuriusz, za pośrednictwem systemu Academica, ma udostępnić zdigitalizowane wersje artykułów pochodzących z polskich czasopism naukowych, umieszczonych na punktowanej liście Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Projekt digitalizacji dotyczy ponad 2 tys. tytułów czasopism z lat 2002–2014, przy czym udostępnionych ma być ok. 700 tys. artykułów naukowych. Dzięki usłudze wypożyczeń międzybibliotecznych biblioteki partnerskie będą mogły udostępniać na swoich terminalach artykuły chronione prawem autorskim. Pozostałe artykuły (publikacje należące do kategorii open access lub pozyskane w ramach licencji) będą dostępne dla każdego. Co warto podkreślić, wszystkie artykuły będą skanowane przy użyciu

OCR, co umożliwi pełnotekstowe przeszukiwanie tekstów. Dodatkowo na podstawie zasobów Bibliografii Zawartości Czasopism uzupełnione zostaną brakujące metadane. Projekt Mercuriusz rozpoczął się 1 października 2014 r. i potrwa do 31 grudnia 2015 r., a po zakończeniu baza ma być sukcesywnie aktualizowana.

Po konferencji chętni udali się na wystawę „Pompeje. Życie w cieniu wulkanu” na Stadionie Narodowym. Muszę przyznać, że jestem bardzo zadowolona z Forum. Cieszę się, że zapisałam się na to jedno z największych polskich spotkań bibliotekarzy. Żałuję jedynie, że niemożliwe było przebywanie w dwóch miejscach jednocześnie. W związku z tak różnorodną i interesującą ofertą trzeba było wybierać spośród równie dobrze zapowiadających się propozycji. Z tego też powodu nie wysłuchałam referatu *Dż jak gender, czyli mężczyzna (nie)pożądany w bibliotece* Kacpra Trzaski z Biblioteki Narodowej i nie wzięłam udziału w żadnym z warsztatów. Za rok Forum odbędzie się w Opolu. Mam nadzieję, że się tam spotkamy!

Bibliografia:

1. O projekcie. Nowa jakość wypożyczeń międzybibliotecznych. W: *Academica. Wypożyczalnia* [on-line] [dostęp 21.09.2015]. Dostępny w: https://academica.edu.pl/about/new_quality.